

ADAM MICKIEWICZ

Zima miejska

wolnelektury.pl

FUNDACJA
nowoczesna
Polska

ADAM MICKIEWICZ

*Zima miejska*¹

Przeszły dżdże wiosny, zbiegło skwarne lato
I przykre miastu jesienne potopy,
Już bruk, ziębiącą obleczony szatą,
Od stalnej Fryzów niekrzesany stopy².

Więżeni słotą³ w domowej katuszy,
Dziś na swobodne gdy wyjrzym powietrze,
Londyński pojazd⁴ tarkotem⁵ nie głuszy
Ani nas kręgi zbrojnymi⁶ rozetrze.

---

¹*Zima miejska* — wiersz ukazał się w „Tygodniku Wileńskim” 15 lipca 1818 roku; był to pierwszy opublikowany wiersz Mickiewicza. [przypis redakcyjny]

²*stalna Fryzów stopa* — podkowa koni fryzyjskich. [przypis redakcyjny]

³*słota* — długotrwały deszcz. [przypis edytorski]

⁴*londyński pojazd* — angielska karetka. [przypis edytorski]

⁵*tarkot* — dziś: terkot. [przypis edytorski]

⁶*kręgi zbrojnymi* — okutymi kołami. [przypis redakcyjny]

Witaj narodom miejskim⁷ pora błoga!
Już i Niemeńców, i sąsiednich Lechów⁸
Tu szuka ciżba⁹, tysiącami mnoga,
Zbiegłych Dryjadom¹⁰ i Faunom¹¹ uśmiechów.

Tu wszystko czerstwi¹², weseli, zachwyca,
Czy ciągnę tchnienie, co się zimnem czyści,
Czy na niebieski zmysł¹³ podniosę lica¹⁴,
Czyli¹⁵ się śnieżnej przypatruję kiści¹⁶.

Jedna z nich pływa w niepewnym żywiole,
Druga ciężarem sporsza¹⁷ już osiadła;

---

⁷*narody miejskie* — mieszkańcy miast. [przypis edytorski]

⁸*Niemeńcy, Lechowie* — Litwini i Polacy. [przypis edytorski]

⁹*ciżba* — wielka liczba stłoczonych ludzi; tłum. [przypis edytorski]

¹⁰*driada* (mit.gr.) — nimfa leśna żyjąca w drzewie. [przypis edytorski]

¹¹*faun* (mit.rzym) — lubieżny bożek leśny. [przypis edytorski]

¹²*czerstwy* — zdrowy, krzepki; *czerstwić*: przydawać zdrowia, siły. [przypis edytorski]

¹³*niebieski zmysł* — niebo. [przypis edytorski]

¹⁴*lico* — twarz. [przypis edytorski]

¹⁵*czyli* — tu: czy; czy też. [przypis edytorski]

¹⁶*śnieżna kiść* — płatek. [przypis redakcyjny]

¹⁷*sporszy* — większy. [przypis edytorski]

Tą wiatr poleciał stwardniałe kryć role
Albo pobielić Wiliji¹⁸ zwierciadła¹⁹.

Lecz kogo sioło²⁰ dzisiejsze uwięzi,
Zmuszony widzieć łyse gór wiszary²¹,
Grunt dziki, knieję nagimi gałęzi
Nie silną²² zimne podźwignąć ciężary²³

Taki, gdy smutna ciągnie się minuta,
Wreszcie zmieniony kraj porzuca z żalem
I dając chętnie Cererę za Pluta²⁴,
Pędzi wóz ku nam ciężarny metalem.

Tu go przyjmują gościnne podwoje²⁵,
Rzeźbą i farbą odziany przybytek,
Tutaj rolnicze przepomina²⁶ znoje

---

¹⁸*Wilija* — rzeka na Białorusi i Litwie, prawy dopływ Niemna, przepływa przez Wilno. [przypis edytorski]

¹⁹*zwierciadło* — dziś: zwierciadło. [przypis edytorski]

²⁰*sioło* (daw.) — osiedle wiejskie. [przypis edytorski]

²¹*wiszar* (poet.) — urwisko, przepaść. [przypis edytorski]

²²*nie silną* — nie mającą siły. [przypis edytorski]

²³*zimne ciężary* — obfity śnieg. [przypis redakcyjny]

²⁴*dając (...) Cererę za Pluta* — zamieniając zboże na pieniądze; *Ceres*, *Cerera* (mit.rzym): bogini płodności, rolnictwa i urodzaju; *Plutos* (mit.gr.): bóg bogactwa. [przypis redakcyjny]

²⁵*podwoje* — drzwi; zwykle: okazałe, dwuskrzydłowe. [przypis edytorski]

²⁶*przepominać* — tu: zapominać. [przypis redakcyjny]

W pieszczonym gronie czarownych Charytek²⁷.

Na wsi, za ledwie czarna noc rozrzednie,
Każe wraz²⁸ Ceres wczesny witać ranek,
Tu, chociaż słońce zajmie nieba średnie,
Śpię atlasowych pod cieniem firanek.

Lekkie nareszcie oblókłszy²⁹ nankiny³⁰,
Modnej młodzieży przywołyвам³¹ koło;
Strojem poranne zbywamy godziny
Albo rozmową bawim się wesołą.

Ten w lśniący kryształ³² włożywszy oblicze,
Wschodnim balsamem³³ złoty kędzior pieści;

---

²⁷*Charytki* — gr. Charyty, rzym. Gracje: boginie wdzięku, piękna i radości.
[przypis edytorski]

²⁸*wraz* — tu: zaraz. [przypis edytorski]

²⁹*oblec* — założyć, ubrać. [przypis edytorski]

³⁰*nankin* — strój poranny; nazwa od materiału, z którego stroje takie wykonywano, produkowanego w Chinach, w mieście Nankin. [przypis redakcyjny]

³¹*przywołyвам* — dziś: przywołuję [przypis edytorski]

³²*lśniący kryształ* — lustro. [przypis edytorski]

³³*wschodni balsam* — pomada. [przypis edytorski]

Drugi stambulskie oddycha gorycze³⁴,
Lub pije z chińskich ziół ciągnione treści³⁵.

A kiedy chwila dwunasta nadbieży,
Wraz do śliskiego wstępuję powozu³⁶,
Sobol lub rosmak³⁷ moje barki jeży
I suto³⁸ zdobiąc, nie dopuszcza mrozu.

Na sali orszak przywitam wybrany,
Wszyscy siadają za biesiadnym stołem,
W kolej szlą³⁹ pełne smaków porcelany
I sztucznym⁴⁰ morzą⁴¹ apetyt żywiołem.

---

³⁴*stambulskie oddycha gorycze* — pali tytoń. [przypis redakcyjny]

³⁵*z chińskich ziół ciągnione treści* — herbata. [przypis redakcyjny]

³⁶*śliski powóz* — sanie. [przypis edytorski]

³⁷*Sobol lub rosmak* — futro z soboli lub rosomaków. [przypis edytorski]

³⁸*suto* — obficie. [przypis edytorski]

³⁹*szlą* — ślą. [przypis edytorski]

⁴⁰*sztuczny* (daw.) — wyrafinowany, sporządzony według prawideł jakiejś sztuki. [przypis edytorski]

⁴¹*morzyć* — uśmiercać, zabijać; tu: zaspokajać. [przypis edytorski]

Pijemy węgrzyn⁴², mocny setnym⁴³ latem,
Wrą po kryształach koniaki i poncze⁴⁴;
Płci⁴⁵ piękna gasi pragnienie muszkatem⁴⁶,
Co dając rzeźwość, myśli nie zapłacze.

A gdy się trunkiem zaiskrzą źrenice,
Dowcipne, czułe wszystkim płyną słowa,
Niejeden uwdzięk⁴⁷ zarumieni lice,
Niejedna wzrokiem zapala się głowa.

Nareszcie słońce zniżone zagasło,
Rozsiewa mroki dobroczynna zima,
Boginie dają do rozjazdu hasło,
Zagrzmiały schody i już gości nie ma.

---

⁴²*węgrzyn* (daw.) — słodkie wino węgierskie. [przypis edytorski]

⁴³*setny* (daw.) — znakomity, wyborny; *węgrzyn mocny setnym latem*: stuletnie, mocne wino. [przypis edytorski]

⁴⁴*poncz* — gorący napój alkoholowy przyrządzany z wina, araku, rumu lub innego alkoholu oraz z herbaty, soku cytrynowego, cukru i przypraw korzennych. [przypis edytorski]

⁴⁵*płci* (daw. M. lp.) — płeć. [przypis edytorski]

⁴⁶*muszkateł* — a. *muszkatel*: słodkie, aromatyczne wino deserowe. [przypis edytorski]

⁴⁷*uwdzięk* — wdzięk. [przypis edytorski]

Którzy są z szczęściem poufali ślepem,
Pod twój znak idą, królu Faraonie⁴⁸.
Lub zręczni lekkim wykręcać oszczepem⁴⁹,
Pędzą po suknach wytoczone słońce⁵⁰.

A gdy noc ciemne rozepnie zasłony
I szklannym światłem⁵¹ błysną kamienice,
Młodzież, dzień kończąc wesoło spędzony,
Tysiączną sanią⁵² szlifuje ulice.

---

⁴⁸*faraon* — dawna gra w karty. [przypis edytorski]

⁴⁹*lekki oszczep* — tu: kij bilardowy. [przypis edytorski]

⁵⁰*pędzą po suknach wytoczone słońce* — w bilard grano kulami z kości słoniowej.
[przypis edytorski]

⁵¹*szklannym światłem* — światłem w szybach. [przypis edytorski]

⁵²*tysiączną sanią* — tysiącami sań. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3.

Fundacja Nowoczesna Polska zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/sonety-odeskie-zima-miejska>

Tekst opracowany na podstawie: Adam Mickiewicz, Poezje. [T. 1], Wiersze młodsze; Ballady; Grażyna, Krakowska Spółdz. Wydawnicza, Kraków [1919]

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Katarzyna Dąbek, Marta Niedziałkowska.

Okładka na podstawie: Turbo, Dominic's pics@Flickr, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przeznacz 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przeznacz również Zima: miejską na stronie Fundacji.